

הכנת התלמידים לקראת מבחן

במצגת זו הצעות לדרכים המסייעות לחזור על החומר הלימודי,
באופן בלתי פורמלי, המאפשר למידה מתוך סקרנות, שיתוף פעולה ומוטיבציה.

הכנת המצגת: רונית דינור

הכנה לקראת המבחן

השימוש בכל אחת מההצעות שבהמשך המצגת, דורשת מתומך או תומכת ההוראה, בירור מקדים לגבי החומר שעליו עומדים התלמידים להיבחן, מבנה הבחינה, ומשך זמן המבחן.

הכנה לקראת מבחן מהווה עבור התלמידים פעולה שאינה מעוררת התלהבות, לעיתים הם נוטים לדחיינות, גם כשיש להם רצון להצליח. על מנת שפעולת ההכנה למבחן, לא תהיה פעולת שינון וחזרה על החומר, באופן "יבש", מובאות במצגת זו מספר הצעות למתודות שנעשה בהן שימוש באמצעים חזותיים, במשחק ובכתיבה. האמצעים אלו מהווים כלי עזר, המסייעים לתלמידים בתהליך החזרה על החומר, בדרך המעוררת סקרנות ומזמינה שיתוף פעולה.

מיפוי המבחן הצפוי

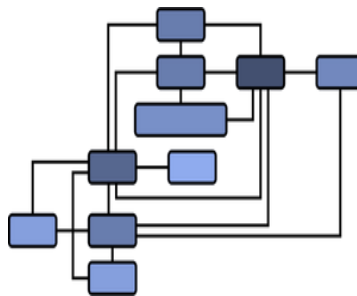
מיפוי החומר שעליו ייבחנו התלמידים, מהווה כלי עבודה המשקף לתומך או תומכת ההוראה, תמונה מלאה ומובנית של החומר למבחן, ומסייע לבחור את הכלי המתאים ביותר, שבעזרתו ניתן להכין את התלמידים באופן מיטבי.

בנוסף, על תומך או תומכת ההוראה, לקחת בחשבון שהתלמידים זקוקים לעזרה בתכנון וארגון הזמן הנדרש ללמידה בבית, לקראת המבחן.

מה יהיה במיפוי ?

- **תכנים ונושאים: הפרקים, מס' עמוד בספר, שמות היצירות והיוצרים, הדמויות וכדומה... :** _____
- **מושגים, ערכים: _____**
- **התפתחות העלילה, רצף היסטורי וכדומה... :** _____
- **לשים לב:**

להבין	לזכור בע"פ
מושגים	תאריכים
תהליכים	סדר פעולות
משמעויות	מקומות

משחק תפזורת

המילים רשומות מימין לשמאל, משמאל לימין, מלמעלה למטה ובאלכסון!

ג	ת	א	ש	ו	נ	ו	ת
ז	פ	ת	מ	ס	ק	ר	מ
ע	ג	י	נ	ה	ב	א	ה
נ	ר	ו	ח	ש	ל	ת	ד
ו	ל	פ	ת	ו	ה	ז	א
ת	מ	י	ר	ב	ח	ד	ג
מ	י	ה	ד	י	ר	פ	ה

אתיופיה, מסקרם, דאגה, סבתא, קבלה, פרידה, זהות, גזענות, שחור, חברים, שונות

תפזורת:

להכין מראש משחק תפזורת שחבויים בו מילים ומושגים הרלוונטים לתכני המבחן.

אפשר לבקש מהתלמידים שהם יכינו משחק תפזורת בעצמם, ויבחרו את המילים והמושגים הרלוונטים לתכני המבחן. (זה קשה יותר ותלוי בגיל התלמידים ובמשך הזמן העומד לרשות תומך או תומכת ההוראה).

לפניכם דוגמא ללוח תפזורת המתייחס לסיפור: "ילדת הקשת בענן" מאת נעמי שמואל. (כתה ד')

התלמידים יפתרו את דף התפזורת באופן אישי.

לאחר מכן, יערך שיח קבוצתי על המילים, ועל משמעותם והקשרם לסיפור.

אמת או שקר?

משימה אישית וקבוצתית:

אפשרות א' -

- כל תלמיד בקבוצה יכתוב שאלה אחת הקשורה לחומר שעליו ייבחנו. לכל שאלה לכתוב 3 תשובות. רק תשובה אחת תהיה נכונה.
- בסבב, כל תלמיד ישאל את חברי הקבוצה את השאלה שכתב ועליהם לדעת מהי התשובה הנכונה.

אפשרות ב' -

- כל תלמיד בקבוצה ירשום משפט אחד הקשור לחומר שעליו ייבחנו. המשפט יכול להיות נכון או לא נכון.
- בסבב, כל תלמיד יקריא לחברי הקבוצה את המשפט שכתב, ועליהם לדעת האם המשפט נכון או לא נכון. (אמת או שקר).
- השיח בקבוצה יתמקד בתשובה הנכונה.

הערה: ניתן לשחק את המשחק, כשתומך ההוראה מכין את השאלות ולא התלמידים.

לדוגמא:

מהי התשובה הנכונה?

שאלה (ספר בראשית, כתיב ג'):

בריאת העולם – מה ברא אלוהים ביום השלישי?

א. את הדשא, העצים והצמחים

ב. את החיות והעופות

ג. את המאורות, הימים, החודשים והשנים

לדוגמא:

אמת או שקר? (ספר בראשית, כתיב ג')

יעקב אהב את לאה, ואחרי שלוש שנים

התחתן איתה. (שקר)

משחקים בקלפים

1. על תומך או תומכת ההוראה להכין קלפים, כשעל על קלף רשומה שאלה שונה, הקשורה לתכני המבחן.

2. הקבוצה תשב במעגל, וכל אחד מהתלמידים, יקח בתורו קלף אחד מהחבילה,

ויקריא לחברי הקבוצה, את השאלה הרשומה עליו, והם יתנו את התשובה.

3. את הקלפים שלגביהם, קשה לקבוצה לתת מענה, מניחים בצד.

4. בתום ה"משחק", עורכים שיחה שבה מתייחסים בהרחבה לתשובות הנכונות.

חשוב להתייחס בעיקר לקלפים שהונחו בצד בשלב 3.

בשלב זה, יש חשיבות רבה לתומך או תומכת ההוראה, בנתינת הסבר, הבהרה, והעמקה של הידע

הדרוש לתלמידים.

5. בסבב הסיכום אפשר לשאול את התלמידים:

- האם יש שאלה שהיתה צריכה להישאל, ולא נשאלה? מהי?

- איזו תשובה שדנו בה בשיחה הקבוצתית, היתה עבור כל אחד מהם, הכי משמעותית וחשובה?

הכנת מבחן ע"י התלמידים

כתיבת שאלות ומתן מענה להן, ע"י התלמידים, מהווה אמצעי יעיל לזכירת החומר.

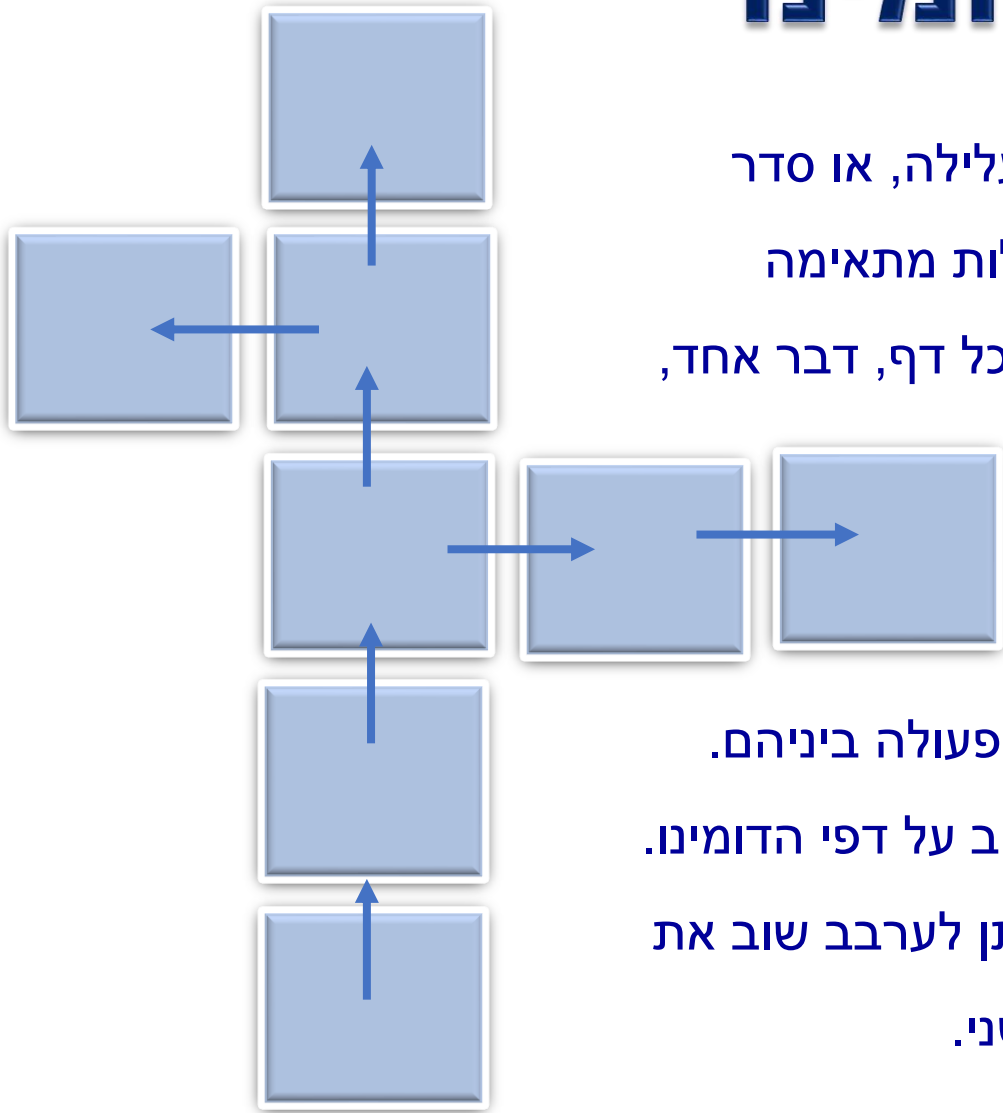
- לחלק לתלמידים דף ובו מילים, מושגים, שמות, תאריכים וכדומה, הקשורים לתכני המבחן שעליו הם ייבחנו. (זה דורש הכנה מוקדמת של תומך או תומכת ההוראה).
- התלמידים יתבקש להכין ביחד, 10 שאלות שקשורות לחומר המבחן, תוך התייחסות למילים שקיבלו.
- לאחר כתיבת השאלות, תיערך שיחה שבה התלמידים ינסו לענות על השאלות שכתבו, לזהות היכן נקודות הקושי, ומהן השאלות שהם עדין אינם מוכנים מספיק על מנת לענות עליהן באופן מיטבי.

הערה:

על תומך או תומכת ההוראה, לשים לב שהשאלות שכתבו התלמידים, אכן מכסות את כל הנדרש לקראת המבחן.

הרצף הנכון – "דומינו"

במידה ותוכן החומר שיש לחזור עליו, דורש הבנת תהליך או התפתחות עלילה, או סדר פעולות מסויים, או תאריכים משמעותיים, אפשר לחלק לתלמידים (הפעילות מתאימה לקבוצה קטנה של תלמידים) דפים ריקים ולבקש מהם, ביחד, לרשום על כל דף, דבר אחד, ולסדר את הדפים ע"פ הרצף ההתפתחותי הנכון.

במידה ומדובר בתלמידים בכתות הנמוכות, ניתן להביא דפים שכבר כתובים והתלמידים רק יסדרו אותם בסדר הנכון.

פעילות זו ממחישה לתלמידים את הידע הנדרש, באופן אקטיבי ובשיתוף פעולה ביניהם. לאחר הכנת הדומינו, **יערך שיח מעמיק על התכנים** הנגזרים מתוך הכתוב על דפי הדומינו. לסיכום השיעור, על מנת לוודא שהתלמידים הבינו את רצף האירועים, ניתן לערבב שוב את כל הדפים ולבקש מהקבוצה לסדר אותם מחדש, מבלי לדבר אחד עם השני.

תמונת קולאג'

יש לקחת בחשבון שפעילות זו דורשת יותר משיעור אחד

מה הקשר בין הקולאג' להכנה למבחן?

קולאג' הוא תמונה המורכבת מחיבור של חומרים שונים, צבעים וטקסטים, המהווים ביחד יצירה שלמה. בהצעה שלפניך התלמידים יכינו תמונה הקשורה לנושא שעליו ייבחנו, באמצעות קטעי עיתונות, תמונות וצבעים.

הכנה לקראת המפגש עם התלמידים:

להכין דפים, קטעי עיתונות ותמונות ממקורות שונים, וצבעים, המתקשרים לנושא המבחן בצורה ישירה ועקיפה.

המשימה הקבוצתית:

על הקבוצה ליצור תמונה המורכבת ממושגים, מאפייני דמויות ופרטים נוספים, הקשורים לנושאים שעליהם ייבחנו התלמידים. לצורך הכנת התמונה התלמידים יבחרו מתוך החומרים שיובאו בפניהם, את מה שקשור לדעתם לתכני החומר שעליו ייבחנו, ויכינו את תמונת הקולאג' שלהם. הקבוצה יכולה להוסיף מילים וציורים ע"פ החלטתה.

שיח קבוצתי:

הקבוצה תתבקש להסביר לתומך או תומכת ההוראה, את הבחירה של כל פריט שנבחר. השיחה תתמקד בפריטים הרלוונטים למבחן הצפוי, עם הרחבה וקישור מתאים, של תומך או תומכת ההוראה.

לדוגמא - לקראת מבחן על אחת ממלחמות ישראל, להביא:

צילום קטעי עיתונים מהתקופה הרלוונטית, צילומים של חיילים, לוח שנה, צילום מפה, דגל ישראל, סיפור אחד הקרבות וכד'.

בהצלחה

"אמור לי ואשכח. למד אותי ואזכור.

(בנג'מין פרנקלין)

שתף אותי ואלמד"